

NOTA BIJZONDERE BIJSTAND WIJDEMEREN

Wijdmeren, april 2017

Inhoudsopgave

1. Algemeen

- 1.1 aanleiding
- 1.2 juridisch kader
- 1.3 beleidsuitgangspunten
- 1.4 vorm van bijstand
- 1.5 geen noodzaak op grond van de wet

2. De aanvraag

- 2.1 de aanvraag
- 2.2 tijdstip van de aanvraag / terugwerkende kracht
- 2.3 voorliggende voorziening
- 2.4 bijstand op grond van dringende redenen
- 2.5 behandeling aanvraag

3. Draagkracht

- 3.1 inkomen en vermogen
- 3.2 draagkracht / uitzondering
- 3.3 vermogen
- 3.4 Kostendelersnorm versus draagkrachtbepaling
- 3.5 draagkrachtperiode
- 3.6 drempel bedrag
- 3.7 wijze van verstrekken

4. Medische kosten en sociaal noodzakelijke kosten

- 4.1 medische kosten
- 4.2 aanvullende verzekering
- 4.3 eigen bijdrage
- 4.4 eigen risico
- 4.5 vrijwillig eigen risico
- 4.6 brillen en contactlenzen
- 4.7 gehoorhulpmiddelen
- 4.8 mondzorg
- 4.9 psychotherapie
- 4.10 fysiotherapie
- 4.11 dieetkosten
- 4.12 was kosten en kosten kleding
- 4.13 stookkosten
- 4.14 alarmering
- 4.15 eigenbijdrage thuiszorg
- 4.16 babyuitzet
- 4.17 kosten kraamzorg / kraampakket

5. Woonkosten

- 5.1 woonkostentoeslag bij een huurwoning
- 5.2 woonkostentoeslag bij een koopwoning
- 5.3 woonkostentoeslag boven de huurtoeslaggrens
- 5.4 verhuisplicht
- 5.5 verhuiskosten
- 5.6 inrichtingskosten
- 5.7 medische gronden
- 5.8 boedelscheiding
- 5.9 woninginrichting asielzoeker

6. Toeslagen voor levensonderhoud

- 6.1 toeslag voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 21

7. Rechtsbijstand, griffierecht en bewindvoering

- 7.1 eigen bijdrage rechtshulp en griffierecht
- 7.2 proceskosten tegenpartij
- 7.3 bewindvoeringskosten beschermingsbewind
- 7.4 kosten van bewindvoering in het kader van de Wet schuldsanering natuurlijke personen

8. Overige kosten

- 8.1 kosten in verband met een traject
- 8.2 legeskosten
- 8.3 vergoeding kosten van een uitvaart
- 8.4 reiskosten

1 Algemeen

1.1 Aanleiding

In juli 2012 is door de Raad van de gemeente Wijdemeren de Nota bijzondere bijstand Wijdemeren vastgesteld. Door wijzigingen in wet- en regelgeving en jurisprudentie moet het bijzondere bijstandsbeleid op onderdelen worden aangepast.

Naast deze vastgestelde regelingen is per 1 januari 2015 de Participatiewet in werking getreden, waarmee de verantwoordelijkheden van de gemeente zijn uitgebreid. Met de komst van de Participatiewet is de Wet Werk en Bijstand (WWB) opgenomen in de Participatiewet. Zo zijn in deze wet maatregelen opgenomen ter versterking van het armoedebeleid, waarbij meer maatwerk moet worden toegepast bij het vergoeden van bijzondere kosten en categoriale vergoedingen slechts zijn toegestaan als er daadwerkelijke kosten tegenover staan. Daarnaast zijn de mogelijkheden voor de individuele bijzondere bijstand verruimd, is de kostendelersnorm van kracht, heeft de langdurigheidstoeslag plaats gemaakt voor de individuele inkomenstoeslag en is de gemeente tevens verantwoordelijk geworden voor de individuele studietoeslag. Voornoemde maatregelen zijn, voor zover van belang, in onderhavige nota geïmplementeerd.

1.2 Juridisch kader

In artikel 35, eerste lid, van de Participatiewet is vastgelegd dat de alleenstaande of het gezin recht heeft op bijzondere bijstand voor zover de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan en deze kosten naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm, de individuele inkomenstoeslag, de individuele studietoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm.

Om recht te hebben op bijzondere bijstand is het geen vereiste dat belanghebbende ook recht heeft op algemene bijstand. Ook personen die geen algemene bijstand ontvangen kunnen, indien zij onvoldoende financiële draagkracht hebben, voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. De aard van de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt gevraagd is niet bepalend, maar de individuele omstandigheden van belanghebbende. Dit betekent dat de in deze nota opgenomen kostensoorten niet limitatief zijn.

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft een volgorde aangegeven om te beoordelen of er recht op bijzondere bijstand bestaat. De volgende criteria moeten worden gehanteerd en in onderstaande volgorde:

- 1) Doen de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt gevraagd zich voor ?
- 2) Zijn deze kosten in het individuele geval van de betrokkene noodzakelijk ?
- 3) Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden ?
- 4) Kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm, de individuele inkomenstoeslag, de individuele studietoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm ? Op dit punt heeft de gemeente een zekere beoordelingsvrijheid.

De omstandigheid dat de alleenstaande of het gezin al dan niet de mogelijkheid heeft gehad te reserveren voor de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt gevraagd, is een aspect dat moet worden beoordeeld in het kader van de vraag of de zich voordoende, noodzakelijke kosten, voortvloeien uit bijzondere individuele omstandigheden.

Is het antwoord op vraag 2 ontkennend, dan komen vraag 3 en 4 niet meer aan de orde en wordt de aanvraag afgewezen.

Er kunnen ook andere redenen zijn om een aanvraag af te wijzen, bijvoorbeeld wanneer iemand op grond van de Participatiewet is uitgesloten van het recht op bijstand, wanneer er een voorliggende voorziening is die geacht wordt passend en toereikend te zijn of wanneer de

aanvraag wordt ingediend nadat de kosten zijn gemaakt. In deze gevallen komt een beoordeling zoals hierboven geschetst in principe niet aan de orde.

Bijzondere bijstand geldt als een vangnetregeling en wordt slechts verstrekt voor de goedkoopst adequate voorziening.

1.3 Beleidsuitgangspunten

Gemeenten hebben een redelijke mate van beleidsvrijheid met betrekking tot de verlening van bijzondere bijstand. Gelet op de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht moet de invulling zoveel mogelijk worden vastgelegd in de vorm van algemeen bindende voorschriften. Daarnaast zal het college het beleid bekend moeten maken.

Het college heeft beleidsregels opgesteld. De beleidsregels maken we bekend in Wijdemeren Informeren en op de site. Deze nota is een uitwerking van de beleidsregels die we hebben opgesteld.

Alleen noodzakelijke kosten komen voor vergoeding via de bijzondere bijstand in aanmerking. Hoewel er formeel geen beleidsvrijheid is ten aanzien van de noodzaak van bepaalde kosten, is die er in de praktijk wel, omdat het college die noodzaak moet vaststellen. Hetgeen onvermijdelijk leidt tot een subjectieve invulling van het begrip noodzakelijk. Door aan te sluiten bij beleidskeuzes die gemaakt zijn bij voorliggende voorzieningen kan de druk op het budget worden beperkt. Daarnaast is het wel aan het college om te bepalen of belanghebbende die kosten (geheel of gedeeltelijk) kan voldoen uit het in aanmerking te nemen inkomen. Zie hiervoor het hoofdstuk over de draagkrachtregels.

Het uitgangspunt van dit bijzondere bijstandsbeleid om binnen de budgettaire grenzen zo veel mogelijk het niet-gebruik van voorzieningen tegen te gaan en bijzondere bijstand toegankelijk te houden voor iedereen met een laag inkomen. Iedereen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm komt in aanmerking voor bijzondere bijstand. Hierbij is uitgegaan van het feit, dat de raad van Wijdemeren in mei 2015 heeft besloten de inkomensgrens voor het gehele minimabeleid (uitgezonderd de Individuele inkomstenstoeslag) te verhogen naar 120% (was 110%).

Voor een snellere en "voor iedereen gelijke" afhandeling van aanvragen werken we met normbedragen en richtprijzen zoals deze bepaald zijn in de voorliggende voorziening en het Nibud. Uitgangspunt blijven uiteraard de feitelijke kosten van de aanvrager.

1.4 Vorm van Bijstand

In principe wordt bijzondere bijstand om niet verstrekt. Er kunnen echter redenen zijn om de bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit is aan de orde wanneer:

- er redelijkerwijs kan worden aangenomen dat op korte termijn middelen ter beschikking komen om in de kosten te voorzien;
- het gaat om een te betalen waarborgsom;
- er bijstand wordt verstrekt voor woninginrichting en duurzame gebruiksgoederen;
- er bijstand wordt verstrekt voor een babyuitzet;
- het gaat om bijstand voor schulden;
- er sprake is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Het kan ook zijn dat de bijstand wordt geweigerd, omdat deze wordt afgestemd conform de afstemmingsverordening

1.5 Geen noodzaak op grond van de wet

De Participatiewet geeft in artikel 14 een opsomming van kosten die in ieder geval niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan worden gerekend:

- Het voldoen aan alimentatieverplichtingen;
- De betaling van een boete;
- Geleden of toegebrachte schade;

- Vrijwillige premiebetaling in het kader van een publiekrechtelijke verzekering;
- Kosten van medische handelingen en verrichtingen die gerekend worden tot Ontwikkelingsgeneeskunde

2. De Aanvraag

2.1 De aanvraag

Een belanghebbende dient schriftelijk een aanvraag bijzondere bijstand in bij het college. Wanneer dit niet mogelijk is, stelt het college het recht op bijstand ambtshalve vast.

2.2 Tijdstip aanvraag / terugwerkende kracht

In beginsel verbiedt artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet bijstandsverlening vanaf een eerdere datum dan de datum waarop belanghebbende zich heeft gemeld voor de aanvraag. Uitgangspunt is dat een aanvraag om bijzondere bijstand moet worden ingediend vóórdát de kosten zijn gemaakt. Immers vooraf, voordat de kosten zijn gemaakt, moet worden vastgesteld of, en tot welk bedrag, de kosten noodzakelijk zijn.

Slechts onder bijzondere omstandigheden is bijstandsverlening met terugwerkende kracht wel mogelijk, waarbij het wel van belang is dat de noodzaak van de kosten nog kan worden vastgesteld. Criteria bij de afweging zijn onder andere verwijtbaarheid, de termijn van overschrijding, de hoogte van de kosten waarvoor bijstand wordt aangevraagd en de vraag in hoeverre de noodzaak nog kan worden vastgesteld.

Het tijdstip waarop de kosten gemaakt zijn, wordt niet bepaald door de facturatedatum (het tijdstip waarop de rekening gepresenteerd wordt) maar door het tijdstip waarop de kosten zijn gemaakt.

Als de kosten eerst bij een andere instantie moeten worden gedeclareerd, kan pas achteraf blijken dat er nog een eigen bijdrage / betaling resteert. In dergelijke gevallen moet de aanvraag uiterlijk binnen twee maanden na de notadatum worden ingediend.

Een aanvraag om bijzondere bijstand voor bewindvoederskosten (niet zijnde bewindvoederskosten in het kader van de WSNP) moet uiterlijk op de laatste dag van de kalendermaand volgend op de datum van de uitspraak van de kantonrechter worden ingediend. Als datum van de uitspraak van de kantonrechter geldt de datum van de beschikking. Wordt de aanvraag bijzondere bijstand niet binnen deze termijn ingediend, dan vindt er slechts een inhoudelijke beoordeling plaats van de periodieke kosten over de periode vanaf de 1ste van de maand waarin de aanvraag is ingediend. De aanvraag voor de intakekosten en de periodieke kosten hieraan voorafgaand wordt afgewezen, omdat de aanvraag te laat is ingediend.

2.3 Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijstand voor zover een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening die, gezien haar aard en doel, wordt geacht voor de belanghebbende toereikend en passend te zijn. Het recht op bijstand strekt zich evenmin uit tot kosten die in de voorliggende voorziening als niet noodzakelijk worden aangemerkt.

Een voorliggende voorziening is elke voorziening buiten de Participatiewet waarop een belanghebbende aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen, ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven. Zo wordt volgens vaste jurisprudentie de Zorgverzekeringswet (Zvw) voor medische en paramedische kostensoorten als toereikende en passende voorliggende voorziening beschouwd. Ook de huurtoeslag is een voorbeeld van een voorliggende voorziening. Er is ook geen recht op bijstand voor kosten die in de voorliggende voorziening (geheel of gedeeltelijk) als niet noodzakelijk worden aangemerkt. De Participatiewet is een vangnet en kan het beleid van voorliggende voorzieningen dan ook niet doorkruisen, tenzij het college een uitdrukkelijke keuze heeft gemaakt om een buitenwettelijke beleidsregel vast te stellen.

2.4 (Bijzondere) Bijstand op grond van dringende redenen

Aan iemand die niet behoort tot de kring van rechthebbenden (artikel 11 tot en met 15 Participatiewet) en daardoor geen recht heeft op bijstand kan, gelet op de urgente omstandigheden, bijstand worden verleend op grond van zeer dringende redenen. Aan deze voorwaarde worden zeer zware eisen gesteld. Er moet sprake zijn van een acute noodsituatie, en dat op geen enkele andere manier de behoeftige omstandigheden van de betrokkene zijn te verhelpen. Bij medische kosten moet het gaan om een levensbedreigende situatie ofwel dat betrokkene het risico loopt van blijvend letsel of invaliditeit. Vreemdelingen die niet over een voor de bijstand juiste verblijfstitel beschikken komen niet in aanmerking voor bijstand, ook niet in geval van zeer dringende redenen.

2.5 Behandeling aanvraag

Een aanvraag wordt in behandeling genomen als de gevraagde gegevens compleet zijn en/of de gevraagde bewijsstukken zijn ingeleverd, artikel 4:15 Algemene wet bestuursrecht (Abw). Het na een geboden hersteltermijn niet (tijdig) aanleveren van de gevraagde gegevens en/of bewijsstukken leidt tot buiten behandeling van de aanvraag (artikel 4:5 lid 1 Awb).

Bij iedere aanvraag moeten vier vragen worden beantwoord:

- Doen de kosten zich voor?
- Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?
- Vloeien de kosten voort uit bijzondere omstandigheden?
- Kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

3. Draagkracht

3.1 Inkomen en vermogen

Bij de berekening van het inkomen worden dezelfde regels gehanteerd als voor de algemene bijstand. Dit betekent onder meer dat bij de vaststelling van het netto inkomen ook rekening wordt gehouden met het recht op vakantietoelage over dat inkomen. De middelen genoemd in artikel 31, tweede lid, van de Participatiewet worden ook bij de vaststelling van het recht op bijzondere bijstand vrijgelaten, tenzij bijzondere bijstand wordt aangevraagd voor kosten waarvoor de vergoedingen, tegemoetkomingen of verstrekkingen in dit artikellid zijn bedoeld. Dan worden deze vergoedingen in mindering gebracht op de te maken kosten.

De individuele inkomenstoelage en individuele studietoelage worden niet tot het inkomen gerekend.

In beginsel wordt uitgegaan van het inkomen over de maand van aanvraag. Bij een wisselend inkomen wordt het gemiddelde genomen van het inkomen over de maand van aanvraag en de daaraan voorafgaande vijf maanden.

Bij de berekening van het aanwezige vermogen in het kader van een aanvraag om bijzondere bijstand zijn de vrijlatingen genoemd in artikel 34, tweede lid, onder b, c, e en f van de Participatiewet niet van toepassing. De waarde van 1 auto of motor wordt tot een bedrag van € 2.500 niet meegerekend.

Het vermogen gebonden in de eigen woning wordt buiten beschouwing gelaten indien de bijzondere bijstand op jaarbasis een bedrag van de voor belanghebbende geldende maandnorm voor algemene bijstand niet te boven gaat. Dit geldt niet wanneer woonkostentoeslag wordt aangevraagd.

3.2 Draagkracht en uitzondering

Als hoofdregel geldt dat bij een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm geen draagkracht aanwezig wordt geacht. De klant hoeft dus niet een deel van de kosten te betalen als het inkomen lager is dan 120% van de geldende bijstandsnorm.

Voor de hierna te noemen kosten wordt 100% van het inkomen boven de bijstandsnorm als draagkracht aangemerkt:

- Woonkostentoeslag;
- De administratiekosten, waarborgsom en eerste maand huur voor een woning;
- Duurzame gebruiksgoederen en andere kosten waarvoor men moet reserveren;
- Aanvullende bijzondere bijstand voor levensonderhoud aan personen van 18 tot 21 jaar.

3.3 Vermogen

Het vermogen wordt voor 100% als draagkracht in aanmerking genomen.

3.4 Kostendelersnorm¹ versus draagkrachtbepaling

Bij een aanvraag om bijzondere bijstand heeft het college op grond van artikel 35 Participatiewet de volledige vrijheid in de wijze waarop de draagkracht van een belanghebbende wordt vastgesteld. Het college heeft een discretionaire bevoegdheid om te bepalen welk draagkrachtpercentage in aanmerking wordt genomen. De invoering van de kostendelersnorm beperkt deze vrijheid van het college niet. Gemeenten kunnen de beleidskeuze maken dat bij het bepalen van de draagkracht wordt uitgegaan van de geldende bijstandsnorm, zonder rekening te houden met eventuele kostendelers, of kiezen voor de mogelijkheid om wel rekening te houden met kostendelers.

In mei 2015 heeft de Raad bij de behandeling van het minimabeleid besloten te opteren voor de geldende bijstandsnorm, zonder rekening te houden met kostendelers. Immers, bepalend voor bijzondere bijstand zijn juist de *individuele* omstandigheden, het gaat niet om kosten die gedeeld kunnen worden zoals huur of verwarming.

3.5 Draagkrachtperiode

De draagkracht wordt vastgesteld voor een periode van 12 maanden, gerekend vanaf de eerste dag van de maand waarin de aanvraag voor bijzondere bijstand wordt ingediend of waarop de bijstandsverlening betrekking heeft. Bij elke volgende aanvraag binnen het draagkrachtjaar wordt, als er geen substantiële wijzigingen zijn in inkomsten, vermogen of persoonlijke omstandigheden, en het geen kosten betreft waarvoor een ander draagkrachtpercentage geldt, rekening gehouden met de reeds vastgestelde draagkracht.

Bij incidentele bijzondere bijstand wordt de draagkracht over het gehele draagkrachtjaar in aanmerking genomen en ineens verrekend. Bij bijzondere bijstand die maandelijks periodiek wordt betaald, wordt de draagkracht per maand afgetrokken van de kosten die voor bijzondere bijstand in aanmerking komen.

3.6 Drempelbedrag

De gemeente heeft de beleidsvrijheid om een drempelbedrag toe te passen tot een maximum bedrag van € 130 (artikel 35, lid 2 Participatiewet). Zodra de kosten of een combinatie van kosten boven dit bedrag uitkomen is bijzondere bijstand mogelijk. Om het niet-gebruik van de bijzondere bijstand tegen te gaan hanteert Wijdmeren geen drempelbedrag.

3.7 Wijze van verstrekken

¹ Kostendelersnorm: als een woning gedeeld wordt met meer volwassenen, wordt de bijstandsuitkering daarop aangepast. Hoe meer personen van 21 jaar of ouder in de woning, hoe lager de bijstandsuitkering. Bij meer personen in de woning kunnen kosten gedeeld worden, vandaar de naam kostendelersnorm.

De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verstrekt (artikel 48 lid 1 Participatiewet). Dit sluit niet uit, dat in bepaalde gevallen bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht² wordt verstrekt (artikel 48 van de Participatiewet)

Bijzondere bijstand voor de kosten van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht, dan wel in de vorm van een bedrag om niet (artikel 51 van de participatiewet). Indien een geldlening wordt verstrekt, stemt het college de aflossingsbedragen en de duur van de aflossing mede af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.

Krediethypotheek

Als de te verstrekken bijstand voor de bijzondere kosten van het bestaan op jaarbasis naar verwachting minder bedraagt dan het bedrag ter hoogte van het van toepassing zijnde minimumloon (over één maand) inclusief de vakantiebijslag, wordt geen krediethypotheek gevestigd. Op grond van artikel 50, lid 2 onder a Participatiewet verstrekken we de uitkering om niet.

Geldlening of borgtocht

In artikel 48 Participatiewet staat dat bijstand kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht als kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien

de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan

de aanvraag een door de belanghebbende te betalen waarborgsom betreft het bijstand ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast betreft.

Bijzondere bijstand voor de kosten van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht, dan wel in de vorm van een bedrag om niet (artikel 51 Participatiewet). Als een geldlening wordt verstrekt, stemt het college de aflossingsbedragen en de duur van de aflossing mede af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.

4. Medische kosten en sociaal noodzakelijke kosten

4.1 Medische kosten

De Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) gelden als passende en toereikende voorliggende voorzieningen voor medische kosten. Kosten die onder de werkingssfeer van deze regelingen vallen maar waarvoor geen (volledige) vergoeding wordt gegeven, komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Voor medische kosten dient men zich te verzekeren met een (basis)zorgverzekering.

Basisverzekering

Het basispakket kent een uitgebreide dekking voor de gevolgen van gezondheidsproblemen. Om te zorgen dat verzekerden nu en in de toekomst de zorg krijgen die ze nodig hebben - tegen aanvaardbare kosten - beoordeelt het Zorginstituut Nederland nieuwe en bestaande zorg op grond van vier criteria: noodzakelijkheid, effectiviteit, kosteneffectiviteit en uitvoerbaarheid van de zorg.

Het college van Burgemeester en wethouders moet bij de vraag of er wel of niet bijstand kan worden verleend, onderzoeken wat de reden is dat de voorliggende voorziening geen vergoeding

² Borgtocht is de overeenkomst waarbij een derde, in dit geval de gemeente, zich verplicht om de geldsom die de schuldenaar moet terugbetalen aan de schuldeiser, te betalen wanneer de schuldenaar in gebreke blijft

kent. Eigen bijdragen van kostensoorten die slechts ten dele door de Zvw of Wlz worden vergoed, komen in beginsel in aanmerking voor bijzondere bijstand. Bepaalde kostensoorten zijn uitgesloten van vergoeding op grond van de Zvw of Wlz. Soms worden deze kosten wel vergoed op grond van een aanvullende of collectieve verzekering waarbij meestal een eigen bijdrage geldt. Omdat deze kosten buiten het vergoedingenpakket van Zvw of Wlz vallen, komen deze eigen bijdragen behoudens zeer dringende redenen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Dit volgt uit vaste jurisprudentie.

4.2 Aanvullende verzekering

De premie voor een aanvullende ziektekostenverzekering komt in beginsel niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft immers vrijwillig te maken kosten. Dit betekent dus ook dat het niet hebben van een aanvullende ziektekostenverzekering niet gezien kan worden als een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Dit in tegenstelling tot het niet hebben van een basisverzekering, dat wel gezien moet worden als een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Met een collectieve aanvullende verzekering kunnen verzekerden aanspraak maken op een ruimer pakket aan voorzieningen en vervalt veelal de eigen bijdrage die op grond van de Zvw of Wlz wordt opgelegd, of de eigen bijdrage wordt lager.

Wijdmeren heeft sinds 2002 een contract met Zilveren kruis Achmea (voorheen AGIS) voor de aanvullende ziektekostenverzekering (AV) voor inwoners met een minimuminkomen. De grens voor deelname aan de AV is 120% van het sociaal minimum. Op basis van deze aanvullende verzekering is er sprake van een uitgebreider voorzieningenpakket tegen een lagere premie.

Door Zilveren Kruis Achmea worden 3 pakketten voor de aanvullende verzekering aangeboden. Optimaal aanvullend 3 vergoedt kosten voor extra medische zorg. Ook kan met deze polis het eigen risico van Wmo en Wlz voor een deel vergoed worden. Soms is deze duurdere aanvullende verzekering daardoor uiteindelijk goedkoper,

4.3 Eigen bijdrage

Medische kosten die zijn uitgesloten van vergoeding op grond van de Zvw of Wlz (bijvoorbeeld de kosten van alternatieve geneeswijzen) worden soms toch vergoed op grond van een aanvullende of collectieve verzekering. Daarbij geldt dan meestal een eigen bijdrage. Omdat de kosten buiten het vergoedingenpakket van Zvw en Wlz vallen, komen deze eigen bijdragen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Als belanghebbende naast de zorgverzekering extra is verzekerd en belanghebbende dus een beroep kan doen op deze voorziening, moet in dat geval de extra verzekering voor belanghebbende worden aangemerkt als een voorliggende voorziening.

Voor ondersteuning, zorg of verblijf in een (zorg)instelling wordt een eigen bijdrage berekend door het CAK. De eigen bijdrage wordt berekend op basis van het zorggebruik, leeftijd, huishouden, inkomen en vermogen. Inwoners met een bijstandsuitkering op basis van zak- en kleedgeld hoeven meestal geen eigen bijdrage te betalen.

4.4 Eigen risico

Per 1 januari 2008 is in de Zvw een verplicht eigen risico ingevoerd. Dit eigen risico bedraagt € 385,00 (2017), maar is niet van toepassing op:

- de huisarts (voorgeschreven medicijnen en bloedonderzoeken zijn niet uitgesloten van het eigen risico)
- verloskundige zorg en kraamzorg (let op de eigen bijdrage voor kraamzorg en de ziekenhuisbevalling zonder medische noodzaak)

- Hulpmiddelen in bruikleen
- zorg voor jongeren onder de 18 jaar
- zorg die vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) of Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt vergoed
- zorg die de aanvullende verzekering vergoedt, bijvoorbeeld alternatieve geneeswijzen of tandheelkundige zorg.

4.5 Vrijwillig eigen risico

Voor vrijwillig eigen risico wordt geen bijzondere bijstand verstrekt.

4.6 Brillen en contactlenzen

De Zorgverzekeringswet en de daarop gebaseerde Regeling zorgverzekering zijn voor de kosten van brillenglazen in beginsel aan te merken als voorliggende, toereikende en passende voorzieningen. Er is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt over de noodzaak van het vergoeden van de kosten van brillenglazen, zodat (aanvullende) bijzondere bijstandsverlening niet aan de orde is.

4.7 Gehoorhulpmiddelen

De Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wlz moeten beschouwd worden als een aan de bijstandsverlening in de weg staande voorliggende voorzieningen. Dat de zorgverzekering geen volledige dekking voor deze kosten biedt en slechts een deel van de kosten vergoedt, doet hieraan niet af.

In afwijking van het bovenstaande is toch bijstandsverlening mogelijk indien en zolang, gelet op alle omstandigheden, daartoe zeer dringende redenen aanwezig zijn.

4.8 Mondzorg

Voor de kosten van een tandheelkundige behandeling moet sinds 1 januari 2006 de Zvw, mede gelet op artikel 2.7 van het Besluit zorgverzekering, in beginsel als een aan de Participatiewet voorliggende, toereikende en passende voorziening worden beschouwd. In gevallen waarin deze zorg, niet voor vergoeding in aanmerking komen, kan voor deze kosten geen bijzondere bijstand worden verleend.

Op grond van in artikel 2.7 van het Besluit zorgverzekering wordt tandheelkundige hulp voor verzekerden van 18 jaar en ouder slechts vergoed voor zover die zorg noodzakelijk is en de patiënt zonder deze hulp geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven.

Orthodontie wordt slechts vergoed als er sprake is van een zeer ernstige ontwikkelings- of groeistoornis van het tand-kaak-mondstelsel, waarbij medediagnostiek of medebehandeling van andere disciplines dan de tandheelkundige noodzakelijk is.

De kosten van normale tandheelkundige hulp aan verzekerden jonger dan 18 jaar, zoals jaarlijkse controle, fluorapplicatie, sealing e.d. komen voor vergoeding op grond van de basisverzekering Zvw in aanmerking.

Van de op grond van de Zvw noodzakelijke geachte tandheelkundige hulp is alleen voor volwassenen een eigen bijdrage verschuldigd voor een uitneembare volledige prothetische voorziening voor de boven- en/of de onderkaak. Deze komt in beginsel voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Veelal is er wel een gedeeltelijke vergoeding van deze eigen bijdrage kosten mogelijk op grond van een aanvullende verzekering. Voor het gedeelte van de eigen bijdrage dat door de aanvullende verzekering wordt vergoed is dan, indien men aanvullend verzekerd is, geen bijzondere bijstand mogelijk. De aanvullende verzekering is in dat geval voor belanghebbende een voorliggende voorziening.

4.9 Psychotherapie

De vergoeding is afhankelijk van de verzekeringsmaatschappij en de afgesloten aanvullende verzekering. In voorkomende gevallen is er sprake van een 100% vergoeding. De eigen bijdrage kan voor bijzondere bijstand in aanmerking komen.

4.10 fysiotherapie

De aanspraak op fysiotherapie en oefentherapie is geregeld in artikel 2.6 Besluit zorgverzekering. Aan het buiten de voorziening laten van kosten van oefentherapie en fysiotherapie ligt een bewuste keuze van de wetgever over de noodzakelijkheid van de voorziening. Dit betekent dat er - tenzij er sprake is van zeer dringende redenen - geen ruimte is om voor deze kosten bijzondere bijstand toe te kennen.

4.11 Dieetkosten

In beginsel bestaat er geen recht op bijzondere bijstand voor de kosten van een dieet omdat deze meestal niet medisch noodzakelijk zijn, dan wel niet leiden tot kosten die meer bedragen dan de kosten voor normale voeding. De kosten voor normale voeding kan belanghebbende voldoen uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke norm algemene bijstand.

Alleen indien er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval kan er aanleiding zijn bijzondere bijstand te verlenen voor de meerkosten. Hiervan is in ieder geval sprake indien er een medische indicatie is voor het volgen van een dieet. Vergoeding geschiedt conform de Nibud normen.

4.12 Was kosten en kosten kleding

In principe zijn de kosten van het wassen van kleding en de aanschaf daarvan algemeen noodzakelijke kosten, maar er kunnen bijzondere omstandigheden zijn waardoor de extra was kosten en kosten voor de aanschaf van kleding toch vergoed worden. Deze omstandigheden kunnen veroorzaakt worden door een sociale situatie en/of het onvoorziene karakter van de noodzakelijke kledingaanschaf.

4.13 Stookkosten

De kosten van energieverbruik (stookkosten) worden gerekend tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan die uit de uitkeringsnorm betaald kunnen worden. Alleen op grond van zeer bijzondere individuele omstandigheden en met een medisch advies, kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Er moet dan sprake zijn van een buitenproportioneel verbruik en een medische noodzaak. Is dat niet het geval, dan moeten de energiekosten uit het eigen inkomen opgebracht worden. Extra kosten voor het verwarmen van een studeerruimte worden niet vergoed.

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt vastgesteld aan de hand van het werkelijke verbruik minus het gemiddelde verbruik voor het betreffende woningtype, zoals aangegeven in de tabellen van het Nibud.

4.14 Alarmering

Artikel 2.26 van de Regeling zorgverzekering regelt de aanspraak op hulpmiddelen voor communicatie, informatievoorziening en signalering. Onder deze categorie vallen de alarmeringssystemen voor lichamelijke gehandicapten. Het doel van de alarmeringsapparatuur is het mogelijk maken van zelfstandig wonen voor personen die sociaal- en ADL-zelfredzaam zijn, maar als gevolg van ziekte of gebrek een verhoogd risico lopen in een noodsituatie te geraken. De in artikel 2.26 van de Regeling zorgverzekering bedoelde apparatuur kan worden verstrekt aan gehandicapten:

voor wie een duidelijke noodzaak bestaat om in geval van nood onmiddellijk medische en/of technische hulp van buitenaf in te roepen;

die bovendien gedurende langere tijd op zich zelf zijn aangewezen; en

van wie men niet kan verwachten dat zij in noodsituaties de telefoon zelfstandig kunnen bedienen.

Aanvullend op deze verstrekking, op grond van de Regeling zorgverzekering, verstrekken veel gemeenten op basis van het flankerend ouderenbeleid deze voorziening ook aan ouderen. Wijdmeren betaalt sinds 2012 vanuit het budget bijzondere bijstand voor ouderen met een minimum inkomen een bijdrage in de kosten van alarmering.

4.15 Eigen bijdrage thuiszorg

De kosten voor thuiszorg komen voort uit bijzondere omstandigheden. Of de kosten ook noodzakelijk zijn, kan bepaald worden aan de hand van de indicatie. Heeft betrokkene een indicatie, dan zijn de kosten noodzakelijk. Het grootste deel van de kosten worden vergoed vanuit de Wmo, hetzij als Zorg in Natura (ZIN), hetzij als persoonsgebonden budget (PGB). De hoofdregel is dat er geen bijzondere bijstand mogelijk is voor de eigen bijdrage. Dit is alleen anders als bijkomende omstandigheden met zich meebrengen dat de eigen bijdrage niet kan worden voldaan. Er is beleidsvrijheid voor de gemeente om de eigen bijdrage die op grond van de Wmo wordt opgelegd via de bijzondere bijstand te vergoeden. De gemeentelijke Wmo-verordening kent een hardheidsclausule voor situaties waarin de eigen bijdrage een onoverkomelijk financieel probleem is.

4.16 Babyuitzet

De geboorte van een kind brengt extra kosten met zich mee. Omdat hier sprake is van een "voorzienbare gebeurtenis", wordt er van uitgegaan dat de belanghebbende voor deze kosten reserveert. Een uitzondering wordt gemaakt als reservering door bijzondere omstandigheden voor deze - op zich algemene- kosten niet mogelijk is geweest. Het gaat hierbij om kosten die in eerste instantie vlak na de geboorte noodzakelijk zijn, zoals een wiegje, kleding en luiers. Voor de aanschaf van de babyuitzet gaan we uit van de Nibud-normen.

4.17 Kosten kraamzorg/kraampakket

De kosten kraamzorg vallen onder de basisverzekering. Zonder aanvullende verzekering is een eigen bijdrage verschuldigd. Voor de verloskundige hulp, kraamzorg en kraampakket is in de aanvullende zorgverzekering van de gemeente geen eigen bijdrage verschuldigd. Als het voor belanghebbende niet mogelijk was te reserveren wordt onderzocht of dit belanghebbende verweten kan worden. Is sprake van verwijtbaarheid, dan kan bijzondere bijstand worden verstrekt in de vorm van een geldlening. Is dat niet aan de orde, dan kan bijzondere bijstand om niet worden verstrekt.

5. Woonkosten

5.1 Woonkostentoeslag bij een huurwoning

De Wet op de huurtoeslag wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. Bij een (actueel) minimuminkomen hoort een maximale huurtoeslag. Slechts in uitzonderingssituaties (bijvoorbeeld de statushouders) waarin er (nog) geen volledige aanspraak is op huurtoeslag, zal de aanspraak op bijzondere bijstand in de vorm van een woonkostentoeslag onderzocht moeten worden.

Als belanghebbende een huurwoning bewoont en geen aanspraak kan maken op de maximale huurtoeslag, dan wordt een woonkostentoeslag verleend als de woonkosten niet hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag. Onder woonkosten van een huurwoning wordt verstaan de huurprijs als bedoeld in de wet op de huurtoeslag (artikel 1, sub d). De door de Belastingdienst toegekende huurtoeslag wordt in mindering gebracht op de woonkostentoeslag. Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

5.2 Woonkostentoeslag bij een koopwoning

Bij een eigen woning zijn de woonkosten de kosten die de eigenaar verschuldigd is voor:

- a. de hypotheekrente;
- c. het eigenaarsaandeel onroerendzaakbelasting;
- d. de premie voor de opstalverzekering;
- e. de erfpachtcanon;
- f. de omslagheffing voor huiseigenaren (waterschapslasten);

Vanwege de te betalen hypotheekrente ontstaat een belastingvoordeel. Het deel van het belastingvoordeel dat betrekking heeft op de hypotheekrente wordt in mindering gebracht op de woonlasten. Bij de berekening van de woonkostentoeslag wordt daarom rekening gehouden met de Voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen die de Belastingdienst aan de belanghebbende uitbetaalt. Aan de bijstandsverlening wordt de verplichting verbonden een verzoek tot Voorlopige teruggaaf bij de Belastingdienst in te dienen. Afhankelijk van de vermogensvaststelling kan de bijstand in de vorm van een geldlening (onder verband van hypotheek) worden verleend.

5.3 Woonkostentoeslag boven de huurtoeslaggrens

Als belanghebbende in een huurwoning of een eigen woning woont, waarvan de woonkosten hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag, kan een woonkostentoeslag worden verstrekt. De toeslag is gelijk aan het bedrag van de woonkosten, verminderd met het bedrag dat maximaal voor rekening van de belanghebbende zou blijven, indien zijn woonkosten gelijk zouden zijn aan de maximaal subsidiabele huur ingevolge de Wet op de huurtoeslag.

5.4 Verhuisplicht

De belanghebbende is verplicht alles in het werk stelt om goedkopere woonruimte te verkrijgen, die het best overeenstemt met de eigen financiële omstandigheden en mogelijkheden. De toeslag wordt telkens voor een half jaar verlengd, als en zolang naar het oordeel van burgemeester en wethouders de belanghebbende nog niet heeft kunnen voldoen aan de voorwaarde om goedkopere woonruimte te verkrijgen. Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

5.5 Verhuiskosten

Verhuiskosten behoren tot de incidenteel voorkomende algemene bestaanskosten waarvoor Bijzondere bijstand is alleen mogelijk als sprake is van bijzondere omstandigheden. Bij verhuizing naar een andere gemeente kan alleen bijzondere bijstand worden verleend voor de transportkosten en niet voor de kosten van dubbele huur en waarborgsom. Als sprake is van een verhuizing naar onze gemeente wordt alleen bijstand verleend voor de kosten van dubbele huur en waarborgsom.

5.6 Inrichtingskosten

Deze kosten behoren in beginsel tot de incidenteel voorkomende, algemeen noodzakelijke bestaanskosten. Iedereen wordt geacht hiervoor te reserveren.

Onder (her)inrichtingskosten van een woning vallen de kosten van:

- de stoffering van de woning (vloerbedekking, gordijnen);
- de inrichting van de woning (huisraad).

Betreft het een noodzakelijke verhuizing en is de belanghebbende niet in de gelegenheid geweest hiervoor geheel of gedeeltelijk te reserveren dan kan meestal in de kosten worden voorzien door een lening van een kredietverlenende instelling.

Slechts als een dergelijke lening niet mogelijk is kan er bijzondere bijstand worden verleend. In beginsel geschiedt de bijstand in de vorm van een geldlening.

Individuele omstandigheden kunnen het soms noodzakelijk maken dat bijstand om niet wordt verstrekt.

Belanghebbenden met een inkomen tot 100% van de geldende bijstandsnorm kunnen voor de kosten van woninginrichting in aanmerking komen. Voor de bedragen die voor bijzondere bijstand in aanmerking komen, gebruiken we de NIBUD lijsten.

5.7 Medische gronden

Voor verhuis- en inrichtingskosten op medische gronden geldt de Wmo als een voorliggende voorziening.

5.8 Boedelscheiding

De bijstandverlening is bij boedelscheiding beperkt tot maximaal de helft van de kosten.

5.9 Woninginrichting asielzoeker

Bij een eerste huisvesting na het verlaten van een AZC wordt de asielzoeker geconfronteerd met de kosten van een eerste woninginrichting in Nederland. Gelet op het eerder genoten inkomen, een bijdrage van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers, had de asielzoeker geen ruimte om te reserveren voor de kosten van een complete woninginrichting. Deze kosten komen, voor zover ze niet voldaan kunnen worden uit eigen middelen of via een lening, voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Belanghebbende krijgt een lening van de Kredietbank. De gemeente staat borg voor de aflossing van de lening. Belanghebbende betaalt een deel van de kosten. Voor het overige deel krijgt de klant bijzondere bijstand in de vorm van een lening. Na drie jaar aflossen wordt de lening omgezet in bijstand om niet.

6. Toeslagen voor levensonderhoud

6.1 toeslag voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 21

Voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 21 jaar gelden speciale jongerennormen. Zelfstandig wonende jongeren van 18 tot 21 jaar kunnen hogere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan hebben dan de voor hen geldende jongerennorm. Bijzondere bijstand voor levensonderhoud is mogelijk indien het zelfstandig wonen noodzakelijk is, in de hogere kosten van bestaan niet kan worden voorzien door het delen van deze kosten met (een) ander(en), en voor het levensonderhoud geen beroep kan worden gedaan op de onderhoudsplichtige ouder(s). Zelfstandig wonen wordt in elk geval noodzakelijk geacht als aan een van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De ouders van de jongere zijn overleden of wonen in het buitenland
- De jongere is in het kader van de Jeugdwet buiten het gezin geplaatst
- Er is sprake van een acute crisissituatie, waarin door de jongere zelf geen verandering kan worden gebracht. Hiertoe dient een indicatie te worden gegeven door een hulpverlenende instantie.

Een persoon van 18, 19 of 20 jaar heeft recht op bijzondere bijstand voorzover zijn noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de bijstandsnorm en hij voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders, omdat:

- a. de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn; of
- b. hij redelijkerwijs zijn onderhoudsrecht jegens zijn ouders niet te gelde kan maken.

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt vastgesteld aan de hand van de bijstandsnorm van een 21-jarige in een vergelijkbare situatie. Dit betekent dat de algemene bijstandsnorm van een alleenstaande jongere (18-21 jr.) via de bijzondere bijstand maximaal wordt aangevuld tot de algemene bijstandsnorm voor een alleenstaande van 21 jaar of ouder.

Wanneer er sprake is van gehuwden die beiden jonger zijn dan 21 jaar wordt de bijzondere bijstand gerelateerd aan de norm die geldt voor gehuwden waarvan 1 persoon jonger is dan 21 jaar.

7. RECHTSBIJSTAND, GRIFFIERECHT EN BEWINDVOERING

7.1 Eigen bijdrage rechtshulp en griffierecht

Als gebruik wordt gemaakt van de diensten van een advocaat, moet daarvoor worden betaald. Soms komen daar ook nog andere kosten bij zoals griffierecht.

Deze kosten worden onder bepaalde voorwaarden vergoed op grond van de Wet op de Rechtsbijstand (Wrb). Uit vaste jurisprudentie van de CRvB blijkt dat de noodzaak voor het verlenen van rechtsbijstand en het maken van kosten van griffierecht in beginsel kan worden aangenomen als op grond van de Wrb krachtens toevoeging rechtsbijstand is verleend. Als dat niet het geval is, moet de gemeente zich aan de hand van de concrete omstandigheden een oordeel te vormen over de noodzaak van de gevoerde procedure.

Wanneer aan een belanghebbende een toevoeging is verleend, is van belang of belanghebbende aanspraak maakt op verlaging van de eigen bijdrage. De eigen bijdrage wordt verlaagd wanneer een belanghebbende eerst (gratis) rechtshulp vraagt aan het Juridisch Loket alvorens een advocaat te raadplegen

Wanneer een belanghebbende niet eerst rechtshulp vraagt aan het Juridisch Loket en als gevolg daarvan wordt geconfronteerd met een hogere eigen bijdrage, dan kan de bijzondere bijstand worden aangepast als gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Het kan belanghebbende immers worden verweten dat hij een hogere eigen bijdrage moet betalen.

7.2 Proceskosten tegenpartij

Soms wordt door de rechter bepaald dat (een deel van) de proceskosten van de tegenpartij moet worden betaald. Deze kosten komen in principe voor rekening van belanghebbende tenzij:

- op verzoek van de gemeente het proces is gevoerd;
- door het winnen van het proces eigen inkomsten zouden worden verkregen of worden behouden.

Deze kosten kunnen bij verlies van het proces via de bijzondere bijstand worden vergoed.

7.3 Bewindvoeringskosten beschermingsbewind

Als een meerderjarige als gevolg van lichamelijke of geestelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen zelf behoorlijk waar te nemen, kunnen zijn goederen door de kantonrechter geheel of gedeeltelijk onder bewind worden gesteld. Bij het instellen van bewindvoering wijst de kantonrechter een bewindvoerder aan.

Als een professionele partij als bewindvoerder is benoemd, komt het veelvuldig voor dat de bewindvoerder voor de kosten van de bewindvoering namens de belanghebbende bijzondere bijstand aanvraagt. De hoogte van deze kosten worden jaarlijks vastgesteld door de kantonrechter. De rechtbank werkt met een aanbeveling voor de maximumbedragen voor de vergoeding. De gemeente is gebonden aan de beschikking van de kantonrechter en heeft geen vrijheid om zelf de noodzaak van de onderbewindstelling te beoordelen en evenmin om te bezien of andere oplossingen mogelijk zijn. Het college kan bij twijfel wel een onderzoek instellen om te verifiëren of de met de bewindvoering betrokken werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt.

Bij een aanvraag bijzondere bijstand voor de kosten van beschermingsbewind, waarbij nog geen definitieve vaststelling heeft plaatsgevonden, zal worden bezien of het gehanteerde tarief onder

het maximum blijft. Is dit het geval dan kan, eventueel rekening houdend met de draagkracht van aanvrager, bijzondere bijstand worden verstrekt onder de voorwaarde dat de definitieve vaststelling - zodra aanwezig - wordt overgelegd.

7.4 Kosten van bewindvoering in het kader van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp)

De Wsnp is bedoeld voor degenen die in een problematische schuldsituatie terecht zijn gekomen. Als een schuldenaar wordt toegelaten tot de Wsnp benoemt de rechtbank een bewindvoerder. De bewindvoerder is belast met het toezicht op de naleving door de schuldenaar van diens verplichtingen op grond van de schuldsaneringsregeling.

De Wsnp-bewindvoerder ontvangt een subsidie op grond van het Besluit subsidie bewindvoerder schuldsanering en een salaris per maand op grond van het Besluit salaris bewindvoerder schuldsanering. Het salaris van de bewindvoerder van degene wiens schulden gesaneerd worden, komt ten laste van de onder bewind staande goederen (de boedel) en moet op grond van artikel 320 lid 7 Faillissementswet met voorrang daaruit worden betaald. Het salaris is in beginsel lager dan het voor beslag vatbare deel van een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm. Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening. Het Besluit subsidie bewindvoerder schuldsanering geldt als een voorliggende voorziening

Het kan voorkomen dat de rechtbank het salaris van de bewindvoerder hoger heeft vastgesteld dan het bedrag dat uit de boedel kan worden betaald. In dat geval mag de bewindvoerder het gedeelte van zijn salaris dat niet uit de boedel kan worden betaald niet bij belanghebbende in rekening brengen.

Als de boedel geen ruimte biedt voor de betaling van het voorschot op het salaris, doen de kosten zich niet voor en zijn deze, indien deze zijn voldaan, zonder noodzaak betaald. Ook wanneer de schuldsanering is beëindigd omdat belanghebbende zijn verplichtingen niet is nagekomen, doen de kosten zich niet voor. Om die reden bestaat er in beginsel geen aanleiding om bijzondere bijstand te verlenen voor de kosten van het salaris van de bewindvoerder, voor zover dat niet uit de boedel kan worden betaald.

8. Overige kosten

8.1 Kosten in verband met een traject

In principe worden de kosten betaald uit het participatiebudget en komen ze niet ten laste van het budget voor de bijzondere bijstand. Eén en ander is geregeld in de re-integratie-verordening en uitvoeringsregels re-integratie. Indien hier niet in wordt voorzien kan het college beslissen bijzondere bijstand te vertrekken.

8.2 Legeskosten

Legeskosten voor de verlenging van een verblijfsvergunning of voor een eerste aanvraag van een verblijfsvergunning behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, die belanghebbende in beginsel uit de bijstandsnorm moet voldoen. De omstandigheid dat de legeskosten ingrijpend zijn verhoogd en de omstandigheid dat deze kosten jaarlijks terugkeren vormen geen bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 35 lid 1 Participatiewet. Een kredietmogelijkheid bij de gemeentelijke Kredietbank kan als een voorliggende voorziening worden beschouwd. De afwezigheid van de mogelijkheid om voor deze kosten te reserveren en de mogelijkheid om voor deze kosten een lening af te sluiten, kunnen wel een bijzondere omstandigheid vormen.

Legeskosten die zijn verbonden aan naturalisatie behoren niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan. Een (legale) vreemdeling heeft ten aanzien van zijn recht op inkomensvoorzieningen dezelfde rechten als een Nederlander. Om die reden is het niet noodzakelijk voor vreemdelingen om zich te laten naturaliseren. Ook om zich te legitimeren heeft de belanghebbende geen Nederlands paspoort nodig. Hij kan zich immers legitimeren met het verblijfsdocument waarover hij beschikt.

Als een vreemdeling ten behoeve van het aanvragen en het in ontvangst nemen van een verblijfsvergunning reiskosten maakt naar een regionaal IND-loket, kan de vraag of deze reiskosten voor bijzondere bijstandsverlening in aanmerking komen analoog aan het recht op bijzondere bijstand voor legeskosten beoordeeld worden.

8.3 Vergoeding van de kosten van een uitvaart

De kosten van een uitvaart behoren volgens vaste rechtspraak niet tot de noodzakelijke kosten van de overledene zelf, maar maken deel uit van de passiva van de nalatenschap. Deze kosten komen voor rekening van de erfgenamen, voor zover de kosten niet uit de nalatenschap kunnen worden bestreden en niet door een verzekering of op een andere manier worden gedekt. Voor die kosten kan ieder voor zich naar rato van het aantal nabestaanden bijzondere bijstand aanvragen wanneer het hen aan middelen ontbreekt om hun aandeel in de kosten te voldoen. Dus wanneer een achterblijvende ouder overlijdt die twee kinderen heeft dient elk kind de helft van de kosten te betalen. Elk kind kan afzonderlijk in de gemeente waar hij / zij woont een aanvraag om bijzondere bijstand indienen voor zijn / haar deel.

Erfgenaam is men op grond van het wettelijk erfrecht dan wel krachtens testament. Iemand die bij het overlijden van de erfflater wel wettelijk erfgenaam is, maar naderhand de erfenis verwerpt, verliest de status van erfgenaam en kan dus ook niet meer in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. De kosten kunnen dan niet meer als noodzakelijke kosten worden gezien, maar als vrijwillig gemaakte kosten.

De kosten van een begrafenis of crematie in het buitenland komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Als richtprijs voor de maximale kosten van een uitvaart kan een bedrag van € 5.000 worden gehanteerd. De kosten van een grafsteen worden niet als noodzakelijk aangemerkt.

8.4 Reiskosten

Reiskosten vallen in de regel onder het begrip “deelname aan het maatschappelijk verkeer” en komen daarom in het algemeen niet in aanmerking voor bijzondere bijstand.

Op grond van individuele omstandigheden kan bijzondere bijstand om niet worden toegekend voor reiskosten binnen Nederland. Reiskosten kunnen met name worden aangemerkt als bijzondere kosten in de volgende situaties:

- het bezoeken van een familielid in een ziekenhuis of verpleeginrichting
- het bezoeken van een gedetineerd gezinslid
- een noodzakelijke scholing of opleiding (voor zover niet vergoed uit het Participatiebudget)
- bezoek aan uit huis geplaatste kinderen

Het maximum voor de toekenning van reiskosten wordt gevormd door de reiskosten van het openbaar vervoer. Indien een aanvrager met een eigen auto reist, worden de kosten van het openbaar vervoer vergoed.

Overigens mag van gezonde inwoners in het algemeen verwacht worden dat afstanden van minder dan 10 kilometer op de fiets worden afgelegd en geen kosten meebrengen die voor vergoeding via de bijzondere bijstand in aanmerking komen.

De reiskosten in verband met scholing en opleiding van (ten laste komende) kinderen vanaf 18 jaar behoren tot de directe schoolkosten waarvoor de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) in beginsel een passende en toereikende voorziening is. Uit de wetsgeschiedenis van de totstandkoming van de WTOS blijkt dat de toelage op grond van deze wet geen aparte component voor reiskosten bevat. Dit is vanuit budgettaire overwegingen. In aanvulling op de WTOS kan er daarom bijzondere bijstand worden verstrekt als er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Mbo-studenten onder de 18 jaar hoeven geen lesgeld te betalen. Hun ouders ontvangen kinderbijslag en kindgebonden budget. Vanaf 1 januari 2017 krijgen minderjarige mbo'ers een studentenreisproduct (zonder studiefinanciering).